

Provinciale Staten van Zeeland
t.a.v de voorzitter
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Onderwerp
Zeeland 2050

Zaaknummer
567635

Behandeld door

Verzonden

Middelburg, 9 januari 2025

Geachte voorzitter,

In november hebben wij u geïnformeerd over onze plannen om in de eerste helft van 2025 een traject op te starten, dat zich richt op een langjarige samenwerking van de regio Zeeland en Rijk. Op weg naar een toekomstbestendig en welvarend Zeeland in 2050. In deze brief gaan wij in op de procesaspecten, zoals de wisselwerking tussen regionale partijen – gemeenten, waterschap, provincie – en het Rijk, maar ook de wisselwerking tussen uw staten en ons college, zoals wij die voor ons zien.

Het uiteindelijke doel is om als Zeeland in een andere verhouding tot het Rijk c.q. de relevante ministeries te komen. Het rapport *Elke regio telt!* schetst de gevolgen van de beleids- en investeringslogica van het Rijk van de afgelopen decennia. De vraagstukken die dat oplevert *manifesteren* zich wel in verschillende gebieden, zoals Zeeuws-Vlaanderen, maar de *oorzaak* – en dus ook de oplossing! – ligt bij de focus van de verschillende ministeries. De uitdaging is om als Zeeland *in* die beleids- en investeringsfocus van het Rijk te komen.

En daar is alle reden toe. Zeeland heeft het Rijk veel te bieden. Zeeland kan een sleutelrol spelen in het energie-onafhankelijk worden van Nederland, maar kan ook een voorbeeldregio zijn als het gaat om innovatieve landbouw of een living lab om in te spelen op zeespiegelstijging.

Bij Zeeland 2050 staan ons daarom drie producten voor ogen: een Zeeuws perspectief op Zeeland 2050, een strategische agenda samen met het Rijk en een investeringsprogramma, eveneens samen met het Rijk. Het sluitstuk is een langjarige, gezamenlijke *investeringsagenda* van Rijk en regio Zeeland. Maar om tot een dergelijke investeringsagenda te komen zal eerst overeenstemming moeten worden bereikt over een *strategische agenda* van Rijk en regio samen. In die strategische agenda wordt de inhoudelijke overeenstemming tussen Rijk en regio Zeeland beschreven. Het regionale vertrekpunt voor die agenda is een eigen, *Zeeuws perspectief* op het Zeeland dat we in 2050 willen zijn. Dat perspectief geeft een focus, een toekomstbeeld, waarmee we als Zeeland bij het Rijk aan tafel komen en dat input is voor het vervolgproces.

De verschillende producten die opgeleverd worden, vragen ook een aantal parallelle deelprocessen. Het eerste product, een gezamenlijk Zeeuws perspectief voor 2050, vraagt zowel een Zeeuws regionaal proces als een proces bij de provincie (net als vergelijkbare processen bij de OZO-partners). De vraag naar een toekomstbestendig Zeeland ligt immers niet alleen bij ons, maar ook bij de medeoverheden en andere Zeeuwse partijen. De realisatie daarvan ligt mede bij bedrijven, instellingen en andere partners in de uitvoering.

Als Provincie nemen we wel regie en het voortouw, maar wij kunnen niet de (enige) eigenaar van het proces zijn. We zullen als heel Zeeland commitment op een gezamenlijke focus moeten hebben, die richting geeft voor de komende jaren. Dat commitment kan alleen ontstaan op basis van vrijwilligheid, maar mag niet vrijblijvend zijn.

Voor de regionale afstemming en als drager van het regionale proces naar een gezamenlijk Zeeuws perspectief 2050 hebben we de OZO-structuur, met de kerngroep en OZO-plenair voor frequente afstemming en overleg. Op dit moment werken we, via het OZO, samen met gemeenten aan een eerste opzet van dat Zeeuwse perspectief 2050, dat in de eerste maanden van 2025 verder wordt aangescherpt, uitgewerkt en uitgebreid naar een eerste versie in maart. Daarvoor gebruiken we bijvoorbeeld de opbrengst van de heidag op 17 januari, aanvullende input van andere partners, gesprekken met stakeholders, deskundigen, het jongeren netwerk etc. Het gaat in dat proces niet alleen om aanscherpen van de inhoud, maar ook om het verbreden van het commitment op een gezamenlijk perspectief 2050.

Voor onze eigen rol en aandeel in het totale proces willen wij intensief samen met u optrekken. De eerste stap daarin is het gesprek op de heidag, waarbij u uw gedachten voor de toekomst van Zeeland formuleert. We willen samen met u zoeken naar een manier om ook naast de formele besluitvormingsprocedures vaker het gesprek met u te voeren, om uw reflecties en gedachten bij de voortgang op te halen en te verwerken. Concreet denken we daarbij aan aanvullende inspiratiesessies op een statendag en het bespreken van voortgang in de commissie Strategische Opgaven (schriftelijk met eventueel een mondelinge toelichting in verband met de actualiteit). Mogelijk kan een dergelijke inspiratiesessie al plaatsvinden voor verdere voeding van een eerste versie van het Zeeuws perspectief 2050.

Die eerste versie, die we samen met de partners eind maart hopen af te ronden, kan dan als tussenproduct aan alle partijen worden voorgelegd en naar hun eigen invulling worden behandeld en verwerkt in een definitieve versie.

In de tussentijd, vanaf begin 2025, starten we ook het proces op tussen Rijk en regio, via gesprekken met verschillende ministeries. Vanuit de regio brengen we daar de gedachten over het perspectief 2050 in. De eerste stap in dat proces is overeenstemming met het Rijk dat we samen gaan toewerken naar een gezamenlijke strategische agenda en investeringsagenda. De tweede stap is dat we dat ook daadwerkelijk gaan doen, in een samenwerking van regionale partijen en het Rijk. De precieze invulling van dat proces zal samen met het Rijk uitgewerkt moeten worden begin volgend jaar. We gaan er vanuit dat rond de zomer van 2025 in ieder geval een governance is afgesproken en dat contouren van een gezamenlijke strategische agenda en een investeringsprogramma zichtbaar zijn.

Parallel daaraan zal ook het Zeeuwse perspectief 2050 verder verfijnd en concreter uitgewerkt worden, door processen bij ons en bij ander partners. Wij bereiden een bespreking voor (op basis van de stand van zaken van eind februari) in de cie SO van 21 maart, waar u een richtinggevend debat kunt voeren. Verder is het streven om steeds meer Zeeuwse partijen daarbij te betrekken en overeenstemming over een gezamenlijke hoofdkoers te verbreden. Ontwikkelingen daarin nemen we uiteraard mee in het proces van Rijk en regio. Overigens stopt dat proces niet na de zomer. We gaan er immers vanuit dat we een langjarige relatie aangaan als gehele regio met het Rijk. Die zal niet statisch zijn, maar zowel de strategische samenwerkingsagenda als de investeringsagenda zullen in de loop van de jaren worden aangepast op nieuwe inzichten en mogelijkheden.

De hoofdkoers van het perspectief zal ook een wisselwerking hebben met bestaande beleidsdocumenten. Zo werken we aan afspraken met het Rijk over ruimtelijke opgaven die in Zeeland gerealiseerd kunnen worden. Deze afspraken leggen we vast in het Ruimtelijk Arrangement Zeeland en zijn input voor de Nota Ruimte (voorzien cie SO 21 maart, PS 11 april). Door beide processen goed af te stemmen kunnen we bepalen of, en zo ja, in hoeverre de gezamenlijke focus van Zeeland 2050 leidt tot bijstellingen in het bestaande beleid en tot aanvulling van de afspraken in het Ruimtelijk Arrangement Zeeland. Het arrangement loopt voor op het proces van Zeeland 2050 en is een cyclisch proces. Keuzes die leiden tot wijzigingen van Omgevingsvisie en -verordening worden via de jaarlijkse herziening aan u voorgelegd. Als er formele bijstellingen van andere beleidsdocumenten nodig zijn, leggen we die uiteraard ook aan u voor.

Samenvattend zien wij het proces globaal als volgt voor ons:

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep
regionaal proces									
perspectief Zeeland 2050/ behandelen partners	opbouwen		eerste versie	doorontwikkeling					
informerend/afstemmen via OZO kerngroep en plenair	maandelijks								
proces Rijk-regio									
strategische agenda	voorbereiden		opstarten en invullen						
investeringsagenda						opstarten en invullen			
provinciaal proces									
heidag	X								
debat perspectief			cie SO						
Ruimtelijk arrangement			cie SO	PS					
aanvullende inspiratiesessie		X							
voortgang proces Rijk-regio			nader invullen (cie SO en/of inspiratiesessies)						

Onze brief van november over Zeeland 2050 heeft u geagendeerd voor uw de vergadering van de commissie Strategische Opgaven van 14 februari. Wij geven u in overweging om ook deze brief te agenderen voor die commissie, zodat we daar ook bespreken hoe u het vervolg van dit traject voor u ziet en hoe uw rol en inbreng op de goede manier tot zijn recht komt in dit proces.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

H.M. de Jonge
Voorzitter

drs. M.C.J. Franken
Secretaris-algemeen directeur

Bijlage: overzicht voorziene data/voorlopige planning

Provinciaal proces perspectief Zeeland 2050 (onder voorbehoud)

14 februari, cie SO: bespreken brieven GS, proces

28 februari, statendag – inspiratiesessie

21 maart cie SO richtinggevend debat (op basis van stand van zaken eind februari)

(11 april, PS: desgewenst wensen en bedenkingen op basis van bespreking cie SO 14 maart)

16 mei cie SO: procesupdate, bespreken eerste versie perspectief (versie eind maart)

13 juni cie SO: procesupdate

(27-06 statendag: evt inspiratiesessie op basis stand van zaken op dat moment)

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.